

Konference NIKEZ v Emauzském opatství: Odborníci diskutovali o směřování národních doporučených postupů ve zdravotnictví

V úterý 25. února 2025 se v Emauzském opatství v Praze konala konference **Národního institutu kvality a excelence zdravotnictví (NIKEZ)** „Vize a směřování národních doporučených postupů a operativních doporučení“, která přilákala řadu významných osobností ze zdravotnictví a také zástupce patientských organizací a spolků.

Tato strategická konference zaznamenala značný zájem odborné zdravotnické veřejnosti a jejím cílem bylo poskytnout platformu pro **otevřenou, demokratickou a konstruktivní diskuzi** nad plánovanými a **potřebnými tématy**, která by se měla zpracovat formou doporučení, a též nad postavením a **významem národních doporučených postupů** a operativních doporučení v České republice. Konference tak vedle příspěvků erudovaných odborníků přinesla živou debatu a stala se místem utváření koncepce národních doporučených postupů a programových priorit pro neblížší léta.

Konferenci zahájili **ministr zdravotnictví ČR**, profesor **Vlastimil Válek**, předseda **České lékařské společnosti JEP**, profesor **Štěpán Svačina**, a předseda **Agentury pro zdravotnický výzkum ČR**, profesor **Ondřej Slabý**, jež souzněli v myšlence důležitosti doporučených postupů a potřebě vymezení jejich postavení v českém zdravotnictví. „*Jsem připraven podpořit a zavést i tvrdé změny, pokud výsledkem této konference bude shoda zástupců odborných společností na tom, že doporučené postupy by měly být guidelines, které se musí dodržovat a které budou součástí například reakreditací specializovaných center,*“ uvedl Vlastimil Válek a vyzval přítomné k diskuzi na téma, do jaké míry budou doporučené postupy závazné.

Na to navázal předseda ČLS JEP, Štěpán Svačina, myšlenkou důležitosti garance kvality ze strany NIKEZ a Ministerstva zdravotnictví. „*Spory mezi odbornými společnostmi samozřejmě existují stále, ale doufám, že dnešní debata přispěje k tomu, aby zde byl fungující systém, jež bude jednotný, rozumný, a hlavně bude mít dynamiku do budoucna,*“ dodal.

Doporučené postupy budou certifikovanou metodikou AZV

K upevnění postavení doporučených postupů a operativních doporučení a získání náležité vědecké rekognice přispěje také Agentura pro zdravotnický výzkum. Předseda AZV, Ondřej Slabý, na konferenci deklaroval podporu celé agendě týkající se doporučených postupů a jejich

certifikace, což je významný krok. Doporučené postupy, jež vzniknou pod záštitou NIKEZ, budou uznávány jako výstupy grantových projektů AZV a budou mít statut Certifikované metodiky podle M17+. „AZV podporuje zdraví, podporujeme veškerý výzkum, který vede k vyšší standardizaci péče. V této oblasti může být výstupem právě doporučený postup v podobě certifikované metodiky a my ho budeme jako takový výsledek uznávat.“

Profesor **Ladislav Dušek**, ředitel **Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR**, následně představil posluchačům vizi a směřování tvorby doporučených postupů pod záštitou NIKEZ. Zdůraznil, že je potřeba, aby tvorba doporučených postupů byla odpovídajícím způsobem rychlá, efektivní, avšak, pokud možno, s minimální časovou a administrativní zátěží pro odborné pracovníky. „Kromě tvorby skutečně rozsáhlých doporučených postupů, jejichž příprava trvá roky a musí být vážný důvod, proč je tvořit – i třeba to, že je nejde adoptovat ze zahraničí, tak vytváříme operativní doporučení, která jsou tvořena relativně svižně ve snaze v týdnech, nejpozději v měsících, odpovědět na nějaký konkrétní problém,“ představil Ladislav Dušek účel operativních doporučení.

Následovaly příspěvky od členů **Metodického centra NIKEZ** pod vedením doktora Miloslava Klugara, které přítomné seznámili s metodikou tvorby doporučených postupů, s Centrální evidencí NIKEZ sloužící k efektivnímu řízení tvorby na celostátní úrovni, nechyběly ani praktické ukázky, jak v této databázi pracovat či tvorba doporučení z pohledu klinického experta. „Pokud se shodneme na tom, že Česká republika potřebuje kvalitní doporučené postupy, kterými by se měla zdravotnická praxe řídit, tak potom by Centrální evidence jednou měla být komplexní evidencí všech doporučených postupů a operativních doporučení,“ představil celkovou vizi Miloslav Klugar.

Ze závěrečné diskuze vyplynula řada témat, které potřebují zpracovat do podoby doporučení

Druhý blok se zaměřil na prezentaci připravovaných či již hotových **operativních doporučení a doporučených postupů**. Výsledky své práce prezentovali profesor Marek Babjuk, profesor Vladimír Palička, profesor Miloš Táborský, doktor Lumír Kantor a profesor Vladimír Černý.

Nechyběl ani pohled od koncových uživatelů celého snažení: Příspěvek zaměřený na **roli pacientů** v tvorbě doporučených postupů přednesl inženýr Robert Hejzák z Národní asociace patientských organizací, který vyzdvihl, že doporučené postupy by neměly být tvořeny jen o pacientech, ale s pacienty a vysvětlil, proč pacienti chtějí, aby existovaly doporučené postupy. „Pro nás jakožto pacienti jsou doporučené postupy velmi důležité. Jde o jakýsi standard kvality – je to jistota toho, že pacientovi je zajištěna dobrá péče, že nedochází ke zbytečnému opakování některých výkonů, že je zajištěna bezpečnost a je to také důležitý nástroj pro zajištění rovného přístupu k léčbě.“

Závěrečnou částí konference byla **panelová diskuze** zástupců lékařských společností, zástupců nelékařských zdravotnických profesí a pacientů k tématům národních doporučení ve třech hlavních doménách: prevence, diagnosticko-léčebné postupy a organizace zdravotní péče. Díky aktivnímu zapojení všech přítomných přinesla diskuze konstruktivní návrhy na velké množství témat, které by bylo vhodné zpracovat formou doporučení. Kromě této debaty rezonovala potřeba jasně určit a vymezit závaznost a postavení doporučených postupů v českém právním systému. Podporu závaznosti doporučených postupů vyjádřila například Zuzana Tomášková z České asociace sester „Doporučené postupy by měly být závazné, a to zejména z důvodu sjednocení lékařské péče, porovnatelnosti pro pacienty a s tím spojené sjednocení dat. Dalším důležitým aspektem je výuka, která by mohla probíhat podle vytvořených materiálů.“

Marek Ľubušík z České gynekologické a porodnické společnosti ČLS JEP vyzdvihl vedle přínosu doporučených postupů také důležitost stanovení mechanismu úhrady. „Pokud je nějaký úkon doporučen – jedná se o náležitou odbornou úroveň, avšak není u něj definován mechanismus úhrady, pak by soudem nemělo být hodnoceno jako non-lege artis, pokud tento úkon pacientovi poskytnut nebyl,“ řekl na závěr diskuze.

Andrea Pavlíková
Metodické centrum NIKEZ
nikez@uzis.cz